

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Jordskredet i Stenungsund 2023. Foto: Jonas Axelsson, Trafikverket.

2024-08-27 07:00 CEST

MSB:s utvärdering av tre samhällsstörande kriser är klar

MSB har nu redovisat regeringsuppdraget avseende utvärdering av jordskredet i Stenungsund 2023, grundstötningen av färjan Marco Polo i Blekinge 2023 och den allvarliga trafiksituationen på Europaväg 22 i Skåne i januari 2024. Utvärderingen slår fast att handlingskraft och samverkan i kriser måste stärkas.

MSB har utvärderat hur väl myndigheter och privata aktörer tillsammans har hanterat dessa komplexa kriser och i rapporten redovisas centrala lärdomar

för framtiden. Händelserna är sinsemellan mycket olika och därför svåra att jämföra. I flera avseenden har den gemensamma hanteringen fungerat väl.

– Det är viktigt att ha respekt för komplexiteten i större samhällsstörningar. Samtidigt visar MSB:s utvärdering att vissa svårigheter kommer igen i kris efter kris. Vi behöver stärka kraven på att vara handlingskraftig och förmågan att samordna olika insatser, säger Charlotte Petri Gornitzka, generaldirektör MSB.

MSB:s bedömning är att det finns tillräcklig lagstiftning och tillräckliga mandat för att hantera liknande samhällsstörningar. I vissa fall har den gemensamma krishanteringen hämmats av brist på samsyn kring roller och ansvar, brist på fullt ut samlade lägesbilder samt avsaknad av gemensam samordning och inriktning av insatser och resurser. I vissa fall har hanteringen även brustit i proaktivitet och handlingskraft.

MSB:s rapport visar främst tre saker:

1. Det proaktiva förhållningssättet behöver stärkas genom tydligare krav på handling.

För att stärka det proaktiva förhållningssättet, bör regeringen överväga att justera principerna för samhällets krisberedskap. Det bör ske i linje med MSB:s förslag efter bränderna i Västmanland om en handlingsprincip. Ett alternativ är att regeringen på nytt tydliggör förväntan på proaktivt agerande av aktörerna, även vid osäkra situationer då det råder brist på information, som en viktig del av ansvarsprincipen.

2. Gemensamma förhållnings- och arbetssätt behöver planera och övas.

Kriser kommer ofta plötsligt och kräver alltid snabba beslut utifrån ofullständig information. Samtidigt vet vi sedan tidigare att en välfungerande hantering bygger på att man lärt känna varandra, övat och planerat.

MSB ser bland annat att vårt stöd kan stärkas enligt följande:

- Gemensamma förhållningssätt och arbetssätt behöver implementeras och förankras på ledningsnivå i organisationer. Tillsammans med samhällsviktiga aktörer har MSB tagit fram och

vidareutvecklat ett ramverk som kallas Gemensamma grunder för samverkan och ledning. I november i år lanseras den reviderade versionen.

- MSB behöver utveckla sitt erbjudande till aktörer om att förstärka med kompetens inom samverkan och ledning i kriser, bland annat med att ge stöd i att utforma samlade lägesbilder.
- MSB behöver utveckla vårt erbjudande om att placera en samverkansperson hos den eller de myndigheter som hanterar krisen. Med en samverkansperson på plats underlättas dialog och informationsdelning och MSB kan på ett bättre sätt utöva sin roll att stödja den samlade hanteringen.

3. Den regionala samverkansförmågan behöver stärkas.

Länsstyrelser har geografiskt ansvar för samordningen i länet och är därför viktiga i sin roll. De måste skapa förutsättningar för gemensam lägesbild i en krissituation samt skapa gemensam inriktning. De ska också se till att det finns beredskap för att hantera större kriser i länet. En förutsättning är att övriga aktörer tar sitt ansvar och har kunskap om länsstyrelsens centrala roll.

– Tillsammans behöver vi i den svenska krisberedskapen bli ännu bättre när vi nu har en bredd av hot vi att hantera, förebygga och förbereda oss för. Från konsekvenserna av klimatförändringen, till cyberhot och påverkanskampanjer – samtidigt som vi befinner oss i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget, säger Charlotte Petri Gornitzka.

[Utvärderingen i sin helhet finns på MSB:s webbplats](#)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har till uppgift att utveckla och stödja samhällets förmåga att hantera olyckor och kriser. Vi bidrar till att samhället förebygger händelser och att vi är beredda när de inträffar. När en allvarlig olycka eller kris inträffar ger vi stöd. Vi ska också se till att samhället lär sig av det inträffade.

Kontaktpersoner

MSB:s presstjänst

Presskontakt

press@msb.se

010-240 44 44

Anna Wennerström

Presskontakt

Pressansvarig

anna.wennerstrom@msb.se

Elin Bohman

Presskontakt

Pressekreterare

press@msb.se